חלק פרק אחד עשר סנהדרין קה.

מסורת הש"ס

ז) [לעיל נא. מגילה טז.].
כ) ר"ה לב:, ג) [ניר' העירוב נכתב עם פי' שינון עוונות בנוסח עם ישראל ד"ה כלומר כלה עם פי' שתין לו חלק עם ישראל, ערך נכתב].
ד) [כפ"ע טפף: שתר נוים], ה) [תוספ' פי"ג], ו) [כפ"ע: אלו תוספות השלם], ז) [ילקוט ליתא תחן כעי' ליתא בילקוט ועי' זו נראה נכונה והע דמשמעותא פרק י"ב מגילה לתן פלוגתת דר"מ ור' יהושע נעשתה מחרבי ע"ש על נכון], ח) [לעיל נט:], ט) [קוטי י.], י) [כל העוכר על הפסוקים יראה דהן קרא כרש שכב לכתיב כפרפא נלך כ"ל פסוק ט' כרש שכב כתיב ונלעיל מי יקומנו כשכב ליתא] נלמה כתיבת מרגנוס ורש"י וכן בנדפוסים יש: יא) ש"מ ליתן לענין כרש שכב סוס שיהיה לנלעם כלל ותצוה לתקן ולהסביר ועש"ס בהקיעי כלי שהם.], יב) [תהלים נה.], יג) [לקמן קו:], יד) [כמדבר כה.], טו) [נדרים ל.], טז) [ב"ק כב:], יז) [ב"ק כלל:], יח) [ב"ק: ויש ובכתובות], יט) [דפוסי"ר מיחס: דמ"ח נורה], כ) [נקרא דכסף לא כתיב כך ולעולי כוונת רש"י על המקרע דכתיב כ"ש פסוק ר"ש שבו נח כיה נם פתח בלילה], כא) [ב"ז סט:: וש"ג נדרים"ר פט. ד"ה ויהונתן].

הגהות הגר"א

[א] נמ' כתיב הכל כרע שכב. נמחק כי מיניות כרע שכב וע"ב טפל:

מוסף רש"י

דילך שפי. אנלוייסי"ם, כמו (תולין מב:) דשף מדוכתיה (תוספ' ר"ה שפיפון) שפייה כפולה (שם). שתום הטיעים (במדבר כד ג).

דקאתי מיהודה מואב סיר רחצי זה גחזי שלקה על עסקי רחיצה על אדום אשלוך נעלי זה דואג הארומי עלי פלשת התרועעי אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע אם יבא דוד שהרג את הפלשתי והוריש את בניך גת מה אתה עושה לו אמר להן עלי לעשותן ריעים זה לזה [1]מדוע שובבה העם הזה ירושלם משובה נצחת וגו' אמר רב תשובה נצחת השיבה כנסת ישראל לנביא אמר להן נביא לישראל חזרו בתשובה אבותיכם שחטאו היכן הם אמרו להן ונביאיכם שלא חטאו היכן הם שנאמר [2]אבותיכם איה הם והנביאים הלעולם יחיו אמר להן (אבותיכם) חזרו והודו שנאמר [3]אך דברי וחוקי אשר צויתי את עבדי הנביאים וגו' שמואל אמר באו עשרה בני אדם וישבו לפניו אמר להן חזרו בתשובה אמרו לו עבד שמכרו רבו ואשה שגרשה בעלה כלום יש לזה על זה כלום אמר לו הקב"ה לנביא לך אמור להן [4]איזה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר מכרתי אתכם לו הן בעונותיכם נמכרתם ובפשעיכם שלחה אמכם והיינו דאמר ריש לקיש מאי דכתיב [5]דוד עבדי [6]נבוכדנצר עבדי גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידין ישראל לומר כך לפיכך הקדים הקב"ה וקראו עבדו [7]עבד שקנה נכסים עבד למי נכסים למי [8]והעולה על רוחכם היה לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן חי אני נאם ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחימה שפוכה אמלוך עליכם [9]אמר רב נחמן כל כי האי ריתחא לירתח רחמנא עלן ולפרוקינן [10]ויסרו למשפט אלהיו יורנו אמר רבה בר בר חנה אמר להן נביא לישראל חזרו בתשובה אמרו לו אין אנו יכולין יצר הרע שולט בנו אמר להם יסרו יצריכם אמרו לו אלהיו יורנו: ארבעה הדיוטות בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי: בלעם [11]בלא עם דבר אחר בלעם שבלה עם בן בעור שבא על בעיר תנא הוא בעור הוא כושן רשעתים הוא לבן הארמי בעור שבא על בעיר כושן רשעתים דעבד שתי רשעיות בישראל אחת בימי יעקב ואחת בימי שפוט השופטים ומה שמו לבן הארמי שמו כתיב [12]בן בעור וכתיב [13]בנו בעור אמר רבי יוחנן אביו בנו הוא לו בנביאות בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא [14]אחריני אתו מתניתין מני רבי יהושע היא דתניא [15]ר"א אומר [16]ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים ישובו לשאולה אלו פושעי ישראל כל גוים שכחי אלהים אלו פושעי עובדי כוכבים [17]דברי ר"א [א] אמר לו ר' יהושע וכי נאמר [18]בכל גוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלהים אלא ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים ואף אותו רשע נתן סימן בעצמו אמר [19]תמות נפשי מות ישרים אם תמות נפשי מות ישרים תהא אחריתי כמוהו ואם לאו [20]הנני הולך לעמי [21]וילכו זקני מואב וזקני מדין מדין תנא מואב לא היה להם שלום מעולם משל לשני כלבים שהיו בעדר והיו צהובין זה לזה זאב על האחד אמר האחד אם איני עוזרו היום הורג אותו ולמחר בא עלי הלכו שניהם והרגו הזאב אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גדא וישבו שרי מואב עם בלעם ושרי מדין להיכן אזול כיון דאמר להו [22]לינו פה הלילה והשבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי וישבו שרי מואב עם בלעם:

כמדבר כב ח
16. ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא:

כמדבר כב יג
17. ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן יהוה לתתי להלך עמכם:

כמדבר כב טו
18. ויסף עוד שלח שרים אחרים ויקרו רבים וכבדים ממנו:

כמדבר כב יט
19. ועתה שבו נא בזה גם אתם הלילה ואדעה מה יסף יהוה דבר עמדי:

כמדבר כב כ
20. ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה: כמדבר כב כא
21. ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו וילך עם שרי מואב: כמדבר כב כב
22. ויחר אף אלהים כי הולך הוא וישטן מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו: כמדבר כב כג
23. ותרא האתון את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ותט האתון מן הדרך ותלך בשדה ויכ בלעם את האתון להטותה הדרך: כמדבר כב כד
24. ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: כמדבר כב כה
25. ותרא האתון את מלאך יהוה ותלחץ אל הקיר ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר ויסף להכתה: כמדבר כב כו
26. ויוסף מלאך יהוה ויעבר ויעמד במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל: כמדבר כב כז
27. ותרא האתון את מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל: כמדבר כב כח
28. ויפתח יהוה את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים: כמדבר כב כט
29. ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך: כמדבר כב ל
30. ותאמר האתון אל בלעם הלוא אנכי אתנך אשר רכבת עלי מעודך עד היום הזה ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא: כמדבר כב לא
31. ויגל יהוה את עיני בלעם וירא את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ויקד וישתחו לאפיו: כמדבר כב לב
32. ויאמר אליו מלאך יהוה על מה הכית את אתנך זה שלש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך לנגדי: כמדבר כב לג
33. והאתון ראתני ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם אתך הרגתי והחיתי אתה: כמדבר כב לד
34. ויאמר בלעם אל מלאך יהוה חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם רע בעיניך אשובה לי: כמדבר כב לה
35. ויאמר מלאך יהוה אל בלעם לך האנשים ואפס את הדבר אשר אדבר אליך אתו תדבר וילך בלעם עם שרי בלק: כמדבר כב לו
36. וישמע בלק כי בלעם בא ויצא לקראתו אל עיר מואב אשר על גבול ארנון אשר בקצה הגבול: כמדבר כב לז
37. ויאמר בלק אל בלעם הלא שלח שלחתי אליך לקרא לך למה הלכת אלי הלא אמנם לא אוכל כבדך: כמדבר כב לח
38. ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר: כמדבר כב לט
39. וילך בלעם עם בלק ויבאו קרית חצות: כמדבר כב מ
40. ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר עמו: כמדבר כב מא
41. ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל ויראה משם קצה העם: כמדבר כג א
1. ויאמר בלעם לבלק בנה לי בזה שבעת מזבחת והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים: כמדבר כג ב
2. ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח: כמדבר כג ג
3. ויאמר בלעם לבלק התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה יהוה לקראתי ודבר מה יראני והגדתי לך וילך שפי: כמדבר כג ד
4. ויקר אלהים אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר אל שבעת ערכתי ואעל פר ואיל במזבח: כמדבר כג ה
5. וישם יהוה דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל בלק ודבר כה תדבר: כמדבר כג ו
6. וישב אליו והנה נצב על עלתו הוא וכל שרי מואב: כמדבר כג ז
7. וישא משלו ויאמר מארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם לכה ארה לי ויעתה זעם לי: כמדבר כג ח
8. מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם יהוה: כמדבר כג ט
9. כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב: כמדבר כג י
10. מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו: כמדבר כג יא
11. ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקב אויבי לקחתיך והנה ברכת ברך: כמדבר כג יב
12. ויען ויאמר הלא את אשר ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר: כמדבר כג יג
13. ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם: כמדבר כג יד
14. ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחת ויעל פר ואיל במזבח: כמדבר כג טו
15. ויאמר אל בלק התיצב פה על עלתך ואנכי אקרתי כה: כמדבר כג טז
16. ויקר יהוה אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר: כמדבר כג יז
17. ויבא אליו והנה נצב על עלתו הוא ושרי מואב אתו ויאמר לו בלק מה דבר יהוה: כמדבר כג יח
18. וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בן צפור: כמדבר כג יט
19. לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם הוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה: כמדבר כג כ
20. הנה ברך לקחתי ובירך ולא אשיבנה: כמדבר כג כא
21. לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו: כמדבר כג כב
22. אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו: כמדבר כג כג
23. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל: כמדבר כג כד
24. הן עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה: כמדבר כג כה
25. ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו: כמדבר כג כו
26. ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר יהוה אתו אעשה: כמדבר כג כז
27. ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום אחר אולי ישר בעיני האלהים וקבתו לי משם: כמדבר כג כח
28. ויקח בלק את בלעם ראש הפעור הנשקף על פני הישימן: כמדבר כג כט
29. ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעת מזבחת והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים: כמדבר כג ל
30. ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל במזבח: כמדבר כד א
31. וירא בלעם כי טוב בעיני יהוה לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל המדבר פניו: כמדבר כד ב
32. וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: כמדבר כד ג
33. ויסא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור ונאם הגבר שתם העין: כמדבר כד ד
34. נאם שמע אמרי אל ומדעת עליון יחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: כמדבר כד ה
35. מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: כמדבר כד ו
36. כנחלים נטיו כגנת עלי נכחות כאהלים נטע יהוה כארזים עלי מים: כמדבר כד ז
37. יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו: כמדבר כד ח
38. אל מוציאו ממצרים כתועפת ראם לו יאכל גוים צריו ועצמתיהם יגרם וחציו ימחץ: כמדבר כד ט
39. כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו מברכיך ברוך וארריך ארור: כמדבר כד ט
24. בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה כרע נפל באשר כרע שם נפל שדוד: שופטים ה כז

כנגד היה: **כנו הוא.** לכלעם כנגיעות שכלעם גדול מתכיו היה כנגיעות: **הא אתר נכריס אמו.** כלומר מדקא תניא תנא דמתניתין דכלעם שהיה נכרי בהדי הדיוטות וקאמר לתין לו חלק מכלל דאתר נכריס יש להם חלק: **מתניתין מני וכו'.** פ"ל כ' יהושע אלו נאמרו ישראל רשעים לשאולה [ט] ככל הגוים משמע מדקאמרת השתא דכתיב כל גוים שכחי אלהים לא משמע אלא שהשמיט אלוה כגון בלעם [וכתיב] [י] אלל אחריני אתו כגון פרקין (דף נא:) ועוד זריס לאנכם ובני נכר אכריכם לעולם הנא: **מאי ניהו כל גוים שכחי אלהים.** למשום [יא] הכי כולר הקב"ה הרשעים שבהם ונותן אומם בגיהנם ואין להם חלק לעתיד לבא השתא יש להם חלק: **ואף אוזו רשע נתן סימן בעצמו.** שאין לו חלק לעתיד: **ממות נפשי מות ישרים.** אם ימות מיתת עלמו תהא אחריתי כמוהו דוזלי יש לו חלק עמהם: **ואם לאו.** ללא ימות אלא יהרג הגני הולך לעמי לגיהנם: **לא היה להם שלום.** דכתיב המכה את מדין בשדה מואב: **לחוכין.** כעופין כאדם שכועם פניו לחוכין: **כרכושתא.** חולדה: **כרכושתא ושונרא.** אין להם שלום מעולם: **כיש נדא.** מזל רע: **כלום יש לאב שעונה אם בנו.** שהוא סנור שיאמר לו הקב"ה קלל אח בני דקאמר בלעם ליטו פה [הלילה]: **חולפא לפילו כלפי שמיא מכני.** לאהני ליה מה שהמליך פניו לומר לשלומי בלק [יב] ליטו פה שאמר לו הקב"ה כתחילה לא תלן והדר אמר לן: **מלכותא כלא חגא.** כלומר שרים גדולה ואינו מפר אלא כתר מלכות: **אנכי היום רך ומשום מלך ואתנשים האלה קשים ממני.** כלומר אני גדול מהם אלא משימת מלכות: **שפי.** כמו (חולין דף נ:) נוקף לתמתא דשף מדוכתיה: **שפיפון.** משמעו שתים: **שתום העין.** שתום פתוח כמו שתומו ניכר [יג] כלומר עינו אחת פתוחה מכלל דאתמהת שתומה וכני נמי מתרגמינן דשפיר חזי. אית דמפרשי שתום כמו שתום ונאו מילתא היא: **קוסם נאמתו.** כגון מעלה גזכורו: כרע

עין משפט נר מצוה

א) [מיי' פ' י"ז מהלכות עבודת כוכבים ומזלות הלכה ב' ופ"ב מהלכות תשובה הלכה ג'].

תורה אור השלם

1. מדוע שובבה העם הזה ירושלם משבה נצחת החזיקו בתרמית מאנו לשוב:
ירמיהו ח ה
2. אבותיכם איה הם והנבאים הלעולם יחיו:
זכריה א ה
3. אך דברי וחקי אשר צויתי את עבדי הנביאים הלוא השיגו אבתיכם וישובו ויאמרו כאשר זמם יי צבאות לעשות לנו כדרכינו וכמעלליכם כן עשה אתנו:
זכריה א ו
4. כה אמר יי אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר מכרתי אתכם לו הן בעונתיכם נמכרתם ובפשעיכם שלחה אמכם:
ישעיהו נ א
5. ועתה עשו כי יי אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי הושיע את עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל איביהם:
שמואל ב ג יח
6. ואמרת אליהם כה אמר יי צבאות אלהי ישראל הנני שלח ולקחתי את נבוכדראצר מלך בבל עבדי ושמתי כסאו ממעל לאבנים האלה אשר טמנתי ונטה את שפריריו עליהם:
ירמיהו מג י
7. והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אמרים נהיה כגוים כמשפחות האדמות לשרת עץ ואבן:
יחזקאל כ לב
8. ויסרו למשפט אלהיו יורנו: ישעיהו כח כו
9. וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממולי:
במדבר כב ה
10. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור ונאם הגבר שתם העין:
במדבר כד ג
11. ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים:
תהלים ט יח
12. מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו:
במדבר כג י
13. ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים:
במדבר כד יד
14. וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם ויבאו אל בלעם וידברו אליו דברי בלק:
במדבר כב ז
15. ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר יי אלי וישבו שרי מואב עם בלעם:
במדבר כב ח
16. ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא:
במדבר כב יג
17. ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com